

[Kai Moltke.]

og forsvarsministeren talte om det militære beredskab. Jeg står her med to interessante dokumenter, et, som hører fortiden til, og et, som drejer sig om nutiden. Det ene en artikel af den tidligere handelsminister Tyge Dahlgaard, hvor han forklarer om, hvordan hele mekanismen for sø- og handelsflåder i kriser og krigstilstande er, og heraf fremgår det, at der eksisterer under NATO forskellige søfartsorganisationer, og at alle oceangående både i krigs- eller krisesituationer indgår i en fælles pulje, som i fællesskab dirigeres i en sådan tilstand. Det tilføjes, at denne del af aftalen pålægger ikke danske civile borgere nogen pligter, men så følger der i den tidligere handelsminister fremstilling et interessant afsnit:

„I Danmark er der ikke givet nogen offentlig myndighed ret til at pålægge civile danske statsborgere pligt til at fortsætte deres hidtidige arbejde eller til at udføre særligt arbejde. Det er imidlertid indlysende, at berører en væbnet konflikt hele det danske samfund, kan det for Danmarks fortsatte beståen blive nødvendigt for regeringen og myndigheder at nedlægge forbud imod, at visse arbejdsgrupper skifter erhvervsområde, eller at pålægge grupper af personer at udføre sådant nærmere fastsat arbejde, som alder og helbred tillader. Det må påregnes, at de søfarende eller visse kategorier af søfarende vil komme til at høre til de nævnte grupper.“

Se, det er jo ikke i og for sig i sig selv uinteressant stof. Betyder det, dersom der kommer beredskabstilstande her i landet, at søfolk uden videre af et lokalt dansk navn får pålagt pligt til, hvor de skal sejle, at de skal underordne sig under NATO-myndigheder osv.? Hvis sådanne planer foreligger, ville jeg virkelig anse det for passende over for sådanne indgreb i civile rettigheder at få lidt nærmere at vide om disse former for beredskab, for det kan jo ikke være ganske ligegyldigt, om man pludselig ved en krise, ved en mobilise-

ringstilstand, står over for faktisk tvangsmobilisering af visse mennesker til det farlige og mest risikofyldte arbejde.

Men som sagt, det var i september 1967, og jeg frikender totalt forsvarsministeren for det. Jeg vil blot gerne høre, hvilke reformer der er sket i disse synspunkter, siden den nye regering trådte til.

Det andet er et forslag fra denne såkaldte amerikanergruppe i Sømændenes Forbund, som lige har forladt deres pladser. De kommer med en anmodning om, at man fritager søfolk for militærtjeneste, og her er et par punkter, jeg ikke kan lade være med at fremhæve:

„Danske søfarende er NATO-beredskabsstyrke“.

Jeg skal ikke læse det hele, men kun tage punkt 4 med.

„Dansk forsvar tilstræbes opbygget omkring stammandskab. Tilsvarende ønsker i handelsmarinen, der, jfr. ovenstående, automatisk indgår i krigsmaskinen ved krigsudbrud.“

Er det sådan, at fordi man er matros eller søfyrbøder, så indlemmes man automatisk i Danmarks NATO-beredskab under en krig? Hvis det er tilfældet, så tror jeg, det vil øge interessen blandt de søfarende for NATO og for virkelig at blive stillet over for, hvilke konkrete planer, hvilke konkrete forpligtelser, der ligger på de pågældende områder.

Ja, med disse ting, som jeg stiller i spørgeform, vil jeg gerne have aktiviseret forsvarsministeren lidt om nogle af de problemer, som der er tale om, hvor man taler om en krisesituation og mulighederne for en stor krig. Passer det, at vi altså skal stå over for en nedskåret tjenestetid og en udvidet mandskabsstyrke?

Jeg kunne måske fristes til at tilføje: tit vender vi fromt øjne mod himlen og siger: vi har her en ordning, hvorefter man ikke forsyner krigsførende magter med våben og materiel. Ja, forleden dag kunne vi jo se i bladene, at den daværende justitsminister havde standset granatpro-